

Cap a una nova relació entre els ciutadans i l'Administració

David Ríos i Rius



L'Estat mínim dels ultraliberals

El pensament únic ultraliberal planteja les seves polítiques públiques reduint-les al manteniment de l'ordre públic, els respecte a les regles socials del joc (Justícia) i la defensa de les fronteres. Per consegüent, l'Estat per ser eficaç s'ha de reduir al mínim, ja que els funcionaris són una càrrega neta i supèrflua per a l'economia *productiva* i les prestacions indispensables s'han de privatitzar i posar en mans d'empreses.

El ciutadà i usuari es converteix en client d'aquestes empreses (sovint monopolis) sense cap capacitat d'incidir en la qualitat del servei. Per generalització d'aquest model, en el cas dels serveis residuals que proveeix directament l'Administració, la relació del ciutadà amb l'Administració esdevé també la de client.

L'administració pública dels socialdemòcrates

Els socialdemòcrates reivindiquem el reformisme. L'esquerra està més ben situada que cap altra força política per abanderar aquests canvis necessaris per al progrés general. Sense reformes no tenim futur. Sense reformes no assegurarem la pervivència del nostre model social.

De fet, una societat en canvi permanent requereix una actitud oberta, dinàmica; una política sense por dels canvis, innovadora i transformadora, tant de plantejaments que han quedat obsolets per l'èxit d'accions polítiques realitzades que han satisfet unes necessitats o perquè han sorgit unes noves realitats, com d'organitzacions capaces de regenerar la política i refer la confiança ciutadana.

A hores d'ara tenim l'experiència suficient per saber que l'acció pública no és virtuosa per natura; podem donar exemples de disfuncionaments, efectes perversos, rutines,

manca de reactivitat, disbauxa, inversions excessives, etcètera, que van en detriment dels usuaris, dels consumidors, del ciutadans i de la societat.

Un enfocament modernitzador de les polítiques públiques passa per una evolució profunda i perquè el ciutadà recuperi la condició d'accionista polític i econòmic de l'Administració i n'exigeixi resultats.

Les aspiracions del personal (funcionaris) i la seva preocupació de promoure l'interès general s'han de prendre en compte, però el manteniment pur i simple de l'organització existent no és sempre la millor solució. Hem de ser conscients que, sovint, el refús al canvi, per por o per corporativisme, perjudica els ciutadans i els sectors més desfavorits.

Els poders públics han de pilotar i orientar l'evolució general de l'oferta d'uns béns i serveis essencials que no es poden deixar a l'arbitri del mercat, ja que d'aquesta manera la seva distribució es faria en funció dels mitjans de cadascú, quan aquesta distribució s'ha de fer en funció de les necessitats de cada persona i col·lectiu.

Els socialdemòcrates estem convençuts que existeixen drets socials, que són d'interès general, en matèria de salut, cultura, educació, integració de la població immigrant, transport, comunicació, informació, energia, aigua, seguretat alimentària, medi ambient, habitatge i, d'una forma general, tots els serveis que contribueixen a la qualitat de vida i al desenvolupament sostenible.

El que s'ha anomenat com a *economia de les necessitats* (en contraposició a *economia del mercat*) ha d'oïre als principis de solidaritat, interès general, cohesió social i d'accés efectiu de cada persona, i particularment dels més desfavorits, a la totalitat dels seus drets, al ple desenvolupament de les seves capacitats.

L'oferta pública s'ha de diversificar; s'han consolidat unes tendències socials fortes (elevació del nivell general d'educació, creixement de l'autonomia de les persones i grups socials, desenvolupament de les xarxes d'informació i comunicació) que obliguen a buscar formes d'organització i prestació de serveis cada cop més diversificades. L'oferta pública s'ha d'adaptar a aquesta exigència.

En aquesta nova política pública, la participació dels ciutadans s'ha de plantejar en els aspectes següents:

- a) l'expressió i definició de les necessitats col·lectives i dels interessos ciutadans;
- b) l'establiment de prioritats entre aquestes necessitats, tenint en compte l'escassetat dels recursos;
- c) l'avaluació de les polítiques públiques;
- d) la participació en la redacció i discussió de cartes que fixin uns objectius de qualitat i expressin els principis i les estratègies que s'han de seguir.

El ciutadà propietari s'ha de responsabilitzar a l'hora de definir (i en certa forma decidir) quines són les necessitats col·lectives que desitja satisfer. Les missions de l'acció pública no són immutables; els poders públics han d'associar els ciutadans a la reflexió

permanent sobre les necessitats socials que han d'entrar o sortir de la llista d'actuació de les polítiques públiques. Per aquesta responsabilització el primer bé públic al qual necessita accedir és la informació. Sense transparència ni informació no és possible, ni la responsabilització, ni l'accés en condicions d'igualtat als béns i als serveis públics. El ciutadà que està en possessió d'aquesta informació ha de fer un consum responsable dels béns i serveis que l'Administració ofereix. El consum superflu provocarà, ineludiblement, o bé l'augment de la fiscalitat, o bé la manca d'altres béns més essencials.

David Ríos i Rius,
director de l'Oficina d'Identificació Administrativa
i secretari d'organització del PS